

Nya vindar inom omsorgen

Handikappservicen i Svenskfinland – en
förundersökning
ur kommunens synvinkel

Ann-Marie Lindqvist politices licentiat

Vad?

En förundersökning om handikapps-service på svenska för personer med funktionsnedsättning i vuxen ålder fram till 65.

Gäller service som administreras av kommunens socialförvaltning.

En allmän översikt utifrån kommunens och kundens perspektiv

Hösten 2008

Hur?

tidigare rapporter och utredningar

intervjuer med socialförvaltningen i 13
kommuner

intervjuer med handikappråd

enkätundersökning inom brukarorganisationer

Varför?

KASTE 2008-2011 (nationellt utvecklingsprogram för social- och hälsovård) betonar bl.a ökat brukarinflytande, samarbete, likvärdig service och betydelsen av samlad kunskap och nätverk

KSSR Lag om en kommun- och servicestrukturreform 9.2.2007.

Beställar-utförarmodellen och vad den konkret betyder för handikappservicen

Ur kommunens perspektiv

- Strävar efter enhetliga kriterier för beviljande av service
- Svårt att tolka vem som är gravt funktionshindrad med subjektiv rätt till en service
- Svårt att tillämpa handikappservicelagen
- Risto Rätty "Vammaispalvelulain soveltamiskäytäntö"
- Krävs lång arbetsefarenhet och tillgång till team
- Behov av juridisk konsultation

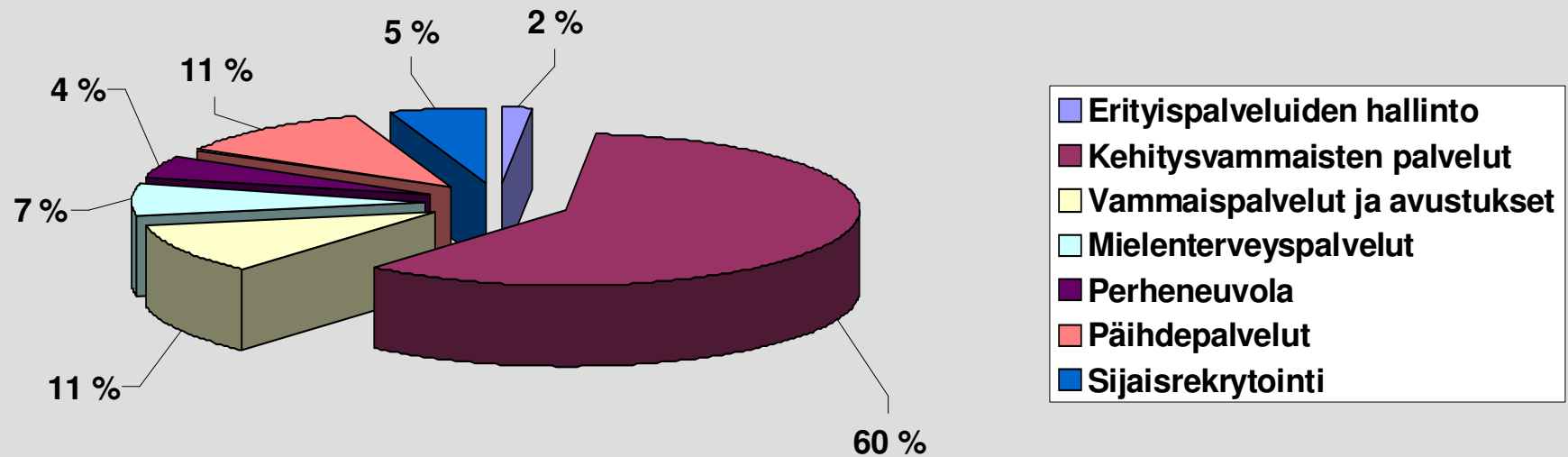

Ur kommunens perspektiv

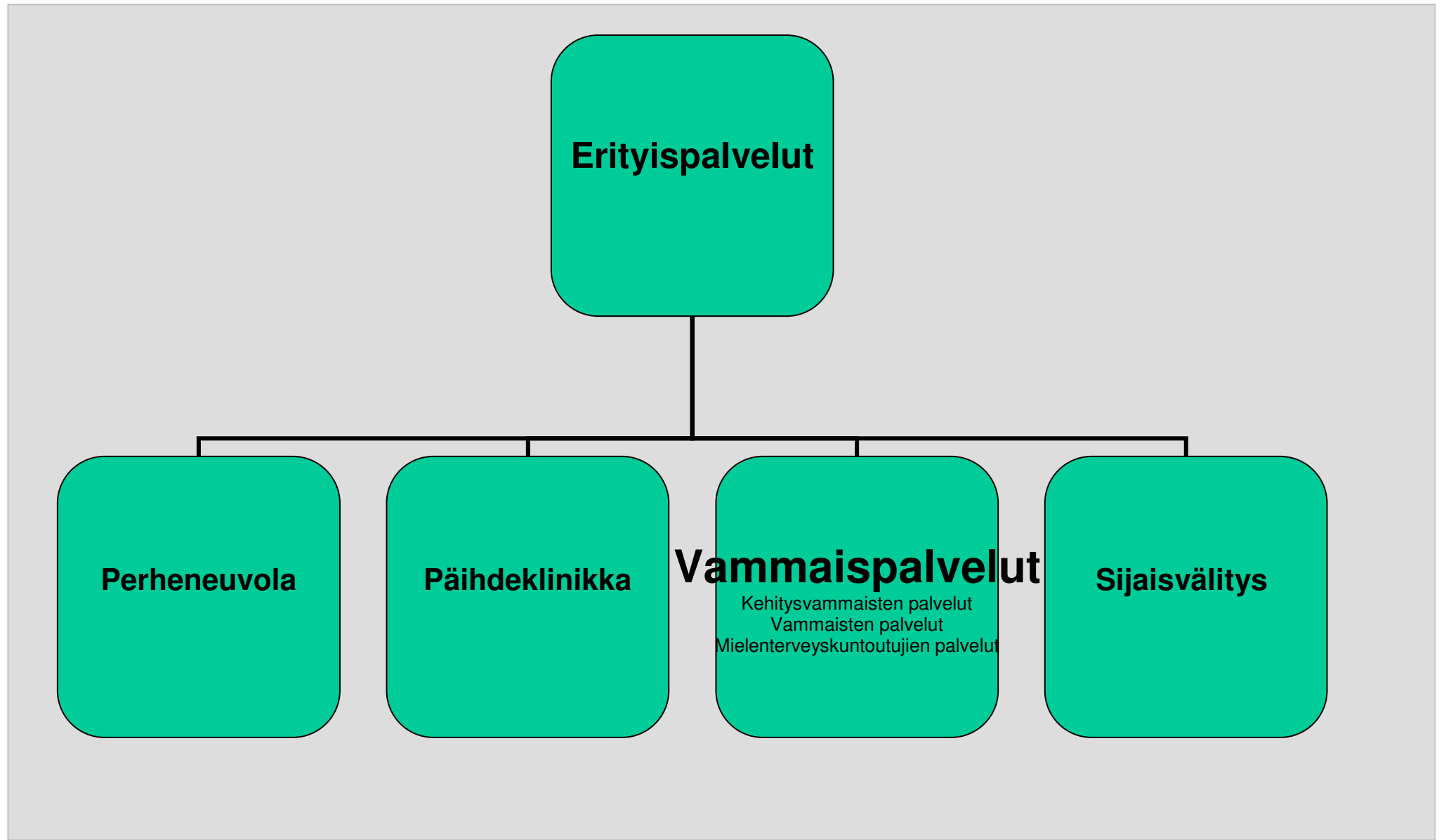
Service får personer med utvecklingsstörning är resursmässigt den största biten av handikappservice

Erityispalvelut 2009 netto LOST

(Lojo, Ingå, Sjundeå, Karis-Lojo)

Erityispalvelut Lost

Ur kommunens perspektiv

Socialarbetaren uppfattar sig vara mellan barken och trädet- kundens behov kontra budgetansvar (Stina Sjöblom 2008)

Behövs mötesplattform för information och kunskapsutbyte för personer som handhar servicen i kommunerna

Behov av utbildning på svenska

Ur kommunens perspektiv

- Vad innebär den reviderade lagen konkret?
- Man väntar på mera information
- Social- och hälsovårdsministeriet har tillsatt en styrgrupp 15.4.2009-30.4.2010 som skall bereda en handbok som stöder och styr tillämpningen av HSL
- Målet är en enhetlig tolkning och tillämpning av lagändringen

Ur kommunens synvinkel

Inför kommunen och servicestrukturreformen ser man det som en fördel att inom större områden kunna samla en specialkunskap och arbete i team

Förberedelser inför kommunsammanslagningar och större samarbetsområden har tagit en stor del av arbetstiden

På väg mot målet om likvärdig service

Svårt att undvika en volymökning

Serviceplaner

År 2004, 14 av 71 kommuner har
serviceplaner (Södra Finlands läns handikappolitiska program)

När skall planen skrivas?

Hur skall de skrivas?

Gemensam modell hur serviceplanen skall se
ut

Ett instrument som koordinerar servicen

Personlig assistans

I kommunerna tror man att antalet ansökningar ökar

- De flesta har inte beaktat det i budgeten för 2009
- Det är svårt att rekrytera assistenter
- Finns oro över hur man skall lyckas rekrytera personal
- Praktiken varierar hur personlig assistent sköts praktiskt i kommunen
- Vissa kommunerna sköter nu arbetsgivarfunktioner

Service på svenska

Inga direkta klagomål över brist på service

Tvåspråkiga nöjer sig med finskspråkiga lösningar

Frågor som behöver utredas Service på svenska

Hur skall svensk service organiseras?

Den språkliga konsekvensbedömningen av
fövaltningsreformerna

Bevaka svensk service vid upphandling av service

Trygga svenskspråkig kompetent personal

Frågor som behöver utredas

boendeplatser/korttidsplatser för personer med utvecklingsstörning

Tydliggöra serviceutbudet och behoven av service
för personer med psykiska funktionshinder
för personer med neuropsykiatriska funktionshinder.

Frågor som behöver utredas

Service för barn och unga med funktionsnedsättning och deras familjer

Fördjupad utredning om arbete och sysselsättning

Personlig assistans

- Kommunerna önskar att en tredje part kan söka och förmedla personliga assistenter, ge handledning och utbildning om att fungera som arbetsgivare, ge handledning och instruera de personliga assistenterna
- På finska tex Pomoklubi och Henkilökohtaisten avustajien työnantajajienliitto (HETA) - saknas på svenska speciellt i Nyland
- Man funderar på gränsen mellan stödperson, hemservice och personlig assistans
- Personlig assistans får inte bli "hemservice i ett annat format". Självbestämmande får inte försvagas

Förväntningar på Kårkulla sammkommun

Ingen kommun ifrågasätter den sakkunskap som finns inom Kårkulla

Man önskar större möjligheter att påverka beställningen av den service som köps

Önskar göra bedömningen av behov av service

Projektet Svensk utvecklingsenhet i socialt arbete vid Helsingfors stad har börjat utarbeta modeller för arbetsfördelning mellan Kårkulla och staden.

Förväntningar från brukarorganisationer

Mera samarbete mellan olika aktörer

Bör finnas alternativa serviceproducenter

Fri konkurrens utvecklar servicen

Svårt att kritisera den service man är beroende av

Handikappservice

Skall inte vara en fristående sektor utan ingå i alla sektorer i kommunen.

Vem har det slutliga ansvaret? Vem bevakar att servicetagarens intressen?

Viktigt med sektoröverskridande samarbete inom kommunen.